

Undvika ansiktet

I Allahs namn, den Nåderike, den Barmhärtige

Lovprisningen tillhör Allah, och frid och välsignelser över Allahs sändebud. Därefter:

Välkommen, och vi ber Allah vägleda oss och er till nyttig kunskap och rättfärdiga gärningar, förståelse av Hans bok och Hans profets Sunna — och att Han lär oss det som gagnar oss och låter oss gagnas av vad Han lärt oss, och ökar oss i kunskap, förståelse, vägledning och belöning. Han är den Frikostige, den Givmilde.

Denna stora hadith återberättas av Imam al-Bukhari i hans Sahih (nr 6223) och Imam Muslim i hans Sahih (nr 2612) från Abu Hurayra, må Allah vara nöjd med honom, att Allahs sändebud, frid vare med honom, sade:

”När någon av er slåss med sin broder, låt honom undvika ansiktet — ty Allah skapade Adam i Hans bild.”

1. Förklaring av ord och begrepp

”**Slåss**” — det vill säga bråkar eller hamnar i slagsmål med honom. Det är inte nödvändigtvis strid som leder till dödande, utan innefattar varje gräl eller handgemäng.

"Sin broder" — hans broder i islam, och det innefattar även den allmänna innebörden av broderskap i mänskligheten.

"Låt honom undvika" — låt honom hålla sig borta från och akta sig för.

"Ansiktet" — vad som avses är ansiktet med dess ögon, näsa, mun och panna.

"I Hans bild" — denna mening är föremål för lärdes förklaring, vilket kommer att framgå nedan.

2. Förklaring av hadithen

I denna hadith befäller profeten, frid vare med honom, muslimen — om han hamnar i slagsmål eller bråk med sin muslimske broder — att undvika att slå mot ansiktet. Han förbjuder honom att rikta sina slag mot ansiktets delar, och motiverar detta med orden: *"ty Allah skapade Adam i Hans bild."*

Med **"Hans bild"** finns det två välkända tolkningar hos Ahl al-Sunna:

Första tolkningen — majoritetens åsikt: Att pronomen i "Hans bild" syftar tillbaka på Allah den Upphöjde — det vill säga att Allah skapade Adam i den bild som är en av Allahs egenskaper, men vars beskaffenhet bara Han vet. Detta hör till de ting vi tror på som de kommit, utan att beskriva hur eller jämföra med skapelsen. Vi säger: Allah har ett ansikte som inte liknar skapelsens ansikten, precis som Han har en hand som inte liknar skapelsens händer — och likaså. Hadithens innebörd är alltså att Allah skapade Adam i den bild Han utmärkte honom med — den bild Allah ville för Adam — som ett tecken på heder och upphöjning. I detta ligger en upphöjning av Adams skapelse, och av detta härleder vi förbudet mot att vanställa en människas ansikte, ty hon är skapad i denna hedrande bild.

Andra tolkningen: Att pronomen syftar tillbaka på Adam — det vill säga att Allah skapade Adam i den gestalt han formades med och som hans avkomma fortsatt med — den kända mänskliga gestalten. Innebörden är alltså: Allah skapade Adam i denna gestalt (det mänskliga ansiktets gestalt) som ska respekteras och hedras.

Oavsett tolkning är den praktiska slutsatsen densamma — ett kraftigt förbud mot att slå mot ansiktet i slagsmål eller i övrigt, ty det är ärans och hednings plats, och att slå det kan leda till permanent vanställning, förlust av syn eller dödlig skada.

3. Lärdomar och visdom

Aktning och respekt för människan: Hadithen ingjuter i muslimen aktning för människans gestalt och respekt för den — ty den är Allahs skapelse, och Allah har hedrat Adams söner.

Varningen för vreden och dess följder: Förbudet mot att slå ansiktet kommer oftast i sammanhanget av vrede och konfrontation — det är en varning mot att låta vreden ta överhanden och mot de förbjudna handlingar som följer av den.

Bevarandet av muslimens värdighet: Även vid oenighet och strid förblir muslimens helgd och värdighet skyddad — det är inte tillåtet att förnedra honom eller vanställa hans utseende.

Barmhärtighet även i laglig strid: Av hadithen framgår skyldigheten till mildhet även mot motståndaren, och förbudet mot lemlästning och vanställning — något som bekräftas av andra texter även i verkliga stridsfall.

Motivering av religiösa regler: Profeten, frid vare med honom, förbjöd inte bara — han motiverade förbudet, vilket ökar dess mottaglighet och efterlevnad.

4. Ytterligare upplysningar

Denna hadith är ett av bevisen på etiketten vid bråk och slagsmål — att islam till och med i vredens ögonblick sätter upp gränser som bevarar människors rättigheter och värdighet.

Undantaget från detta förbud är rättsliga vedergällningsfall där slag mot ansiktet beordras av den legitima domaren — ty grundprincipen för religiösa straff är att de verkställs som Allah och Hans sändebud befallt.

Det allmänna förbudet innefattar: slag med knytnäven, örfilar och allt som leder till vanställning av ansiktet. Ja, till och med att spotta någon i ansiktet är förbjudet, ty det föraktar den andre.

Vi ber Allah skänka oss förståelse av Sin profets Sunna och handlande efter den.

Och må Allah välsigna vår profet Muhammad, hans familj och hans följeslagare.